

Z P R Á V A Z B A D A T E L S K É C E S T Y ,

kteřou podnikli jménem společenství Maří Magdalény badatelé

Václav Ondráček a Kryštof Ondráček

za částečné spoluúčasti rodiny Moravcových

CÍL CESTY: VYZKOUMAT ZVLÁŠTNÍ PŮSOBNÍ OBLASTI KAŠPERSKOHORSKÉ NA FORMOVÁNÍ ŽIVOTA A SMRTI OBYVATEL ZEMĚ NA ZÁKLADĚ SVÉHO POZOROVÁNÍ A DOKLADŮ Z DÁVNÝCH DOB

příprava akce:

Akce byla plánována několik týdnů předem. Měla být akcí společenství a měla vyvrcholit slavností na počest mrtvých na hřbitově/v kostele v Mouřenci. Pro případ odporu místního katolického faráře se počítalo s krytím ze strany modlitební skupiny Taizé, které jsou pro katolické faráře obecně přijatelnější. Situace se ovšem vyvinula zcela odlišně. Zmíněný farář vůbec neprojevil snahu kontrolovat, co se na daných svatých místech má dít a obratem nám poskytl spojení na osoby vlastníci klíč k uvedeným místům. Přesto však na slavnost nedošlo, z důvodů uvedených níže. Trasa expedice měla probíhat po ose: Kašperské Hory - (Kašperk) - Radešov (nocleh zajištěný v turistické ubytovně) - Mouřenec - Sušice - Rabí. Termínem akce měl být původně 3.listopad. Posléze byl zvolen termín dřívější 29.-30.říjen, v obavě před hrozícím koncem výstavy v Kašperských Horách. Tento přesun byl zřejmě jediným chybným krokem v plánech expedice.

odjezd:

se konal v pondělí ráno v 9.35. Poznamenán byl postupným odpadáním účastníků, kteří se během víkendu postupně omlouvali z akce - poslední hodinu před odjezdem; na druhé straně jsme získali posilu v podobě rodiny Moravcových, byť jen na část expedice

1.den expedice:

Po cestě s harmonickým průběhem dorazili účastníci expedice v počtu 2 po poledni do Kašperských hor. Jako první důležitý bod ohledání se jevila návštěva kostela sv.Mikuláše, ležícího nyní mimo vlastní obvod Kašperských Hor, ale zřejmě v místech, kde se v minulosti hodně dolovalo. Cestou k němu míjíme několik pozoruhodných míst kultu pod *Šibeničním vrchem* jenž máme po levé ruce. Po pravé zase na nás shlíží Kašperk, o jehož vypálené věži se vypráví, že skoky po krakorcích na vrchu věže se zavázanýma očima a svázanýma rukama si mohli odsouzenci na smrt vykoupit život. Docházíme alejí kolem studánky k místu, jež jako by se trychtýřovitě zavrtávalo do země - hřbitovu svaté Anny. Na barokní kapli sv.Anny s pozoruhodným štítem se intenzívně pracuje. Samotný kostel sv.Mikuláše má už také novou střechu, jeho stěny a jak se záhy přesvědčujeme i zevnitř ale ještě zdobí pravá sešlost stáří. Po delším klepání se dobýváme na paní, jež se uvolí nás nanedlouho pustit dovnitř. Lačně se vrháme dovnitř pradávného kostela, obdivujeme a rychle fotografujeme špičaté a ne zcela pravidelné gotické oblouky, úzká okna v hrubých zdech, obdivujeme se lettneru, kazatelně, malovanému stropu i velice zestaralým bohatě vyřezávaným barokním ráámům. Cítíme ve zdech vanutí dávného zástupu prostých a drsných horníků i jejich těžkou srostlost se zemí. A tento zástup stínů z lůna země se nám stává prvním dosvědčeným zážitkem naší pouti za mrtvými na hranici Čech.

Pokračujeme cestou dále kolem zasypaných lesních proláclin a bývalých štol. Od kapličky na Kapperlu s Matkou Boží/Matkou zemí s obrovským růžencem, klesáme prudce lesem do Rejštejna. Sbíráme doklady o přírodě - tajemné kapradí a mech. V Rejštejně nás kromě opravované silnice a tudíž stavebních stromů

zastihuje líbezně vyzvánění obou místních zvonů. Zvoní poměrně vysoko, v jednočárkované oktávě a jsou laděny s odstupem velké sekundy, což napodiv zní velice líbezně. Dlouhým stoupáním se ubíráme po silnici zpět do Kašperských Hor. Cestou míjíme další kapličku, tentokrát ovšem silně poznamenanou moderní pravouhlostí a racionalismem; shledáváme, že takováto forma kultu, už nemá vůbec nic společného s jeho skrytými životnými zdroji, nechápeme tedy dobře její význam V každém případě pozoruhodný fenomén.

S určitým zpožděním a už poměrně znaveni dorážíme opět do Kašperských Hor, kde máme *rendez vous* s anděly. Při čekání u bočního vchodu muzea nás zarazí kruté chování jednoho z místních výrostků vůči jeho psu. Vstupujeme do Muzea bránou zářivého úsměvu dr.Horpeniaka. Laskavě čeká, než se vysvětleme z veškerých popruhů a hned začíná s výkladem. Ocitáme se nejprve na chodbě a potom v sále, a ještě v dalším - a všechny jsou plna andělských bytostí V jedné z místností nás zaujala tmavě hnědá madona, zčásti rozštípnutá, jež má ale neopakovatelně sladký, nádherný výraz. Je nad anděly vyvýšena - spočívá nahoře na skříni. Potkáváme anděly světlonoše, čtveračivé amorky, vážné, trochu kýčovitě anděly -ochránce, anděly bojovníky - celé nebeské vojsko na jedné ikoně. Také anděly doprovodné, zobrazené jen z jedné strany a mezi nimi také dva anděly velmi staré, kteří se zjevují v šatě už pět set let starém. A jak se na naši výpravu za smrti sluší vidíme i anděla smrti; pochází - z Mouřence.

Nějak nám to nejde se s dr.Horpeniakem rozloučit, určitě se ještě setkáme. Konečně odcházíme, dokupujeme ještě nějaké drobnosti, hlavně film a pak stmívajícím se náměstím procházíme na autobusovou zastávku. Autobusem sjíždíme už za tmy do údolí otavy, překračujeme dva dřevěné mosty a jsme u konce naší dnešní cesty. V ubytovně večeříme (spíše nevalně - ve slíbeném Szegedínském guláši marně pátráme po jakémkoli zelí), vyřizujeme formality a platíme. Usínáme záhy.

2.den expedice

Probouzíme se do krásného, svěžího jitra a jako první obdivujeme technickou složitost a funkčnost budovy, v níž spíme - původního hamru, systému jeho odvodných a regulačních koryt. Ani dnes nezahálají - ve strojovně je pravděpodobně (podle zvuku) umístěno dynamo.

Po snídani, při níž zároveň doplňujeme zásoby vyrážíme na vrch sv.Mauricia, čili Mouřence, kde stojí jedinečný kostel. Osada při něm dávno zanikla, pravděpodobně nepřežila třicetiletou válku. Dorážíme opět s určitým zpožděním - cestou jsme museli chytat psa, který zjevně k nám jevil příchyllost větší než ke své zákonné majitelce. Asi věděl proč a nač. Těsně po našem příchodu se z druhé strany vrchu blíží vlasaté zarostlé hlavy druhé části naší expedice - dorazili Moravcovi. Kostel sám je prastarý. Pan Bucifal, statný a rozhodný vesnický obyvatel, jenž má zde s námi sraz, klade její vznik do doby prvního osídlení Šumavy, nicméně pochybuje o údajích osmého století, který se také lze někde dočíst Kriticky smýšlí i o aktivitách sudetských vysídlenců, díky nimž - alespoň podle pamětní desky - vděčí kostel za svůj opravený a v podstatě bezvadný stav. V kostele se podíváme především pozoruhodným námětů nástěnných kreseb - spíš jde vskutku a kresby než o malby. Shodujeme se, že kolorované kresba v apsidě bude asi mladší, zřejmě až z patnáctého století (A nejen kvůli kalichu, který je vyobrazen až ostentativně hned vedle ukřižovaného.) Podstatně starší malby na stěně lodi přinášejí též pozoruhodné náměty - svatou legii Thébskou, jíž byl Mauricius - Mouřenec - Mořic velitelem, vidíme zastoupenou aspoň čtyřmi bojovníky - mučedníky. Máme zde ovšem ale také poslední soud a vážení duší archandělem Michaelem - na jedné straně tahá čert vši silou dolů, čertíně se ho ještě drží za ocas; na druhé straně vše s nebeskou pohodou vyvažuje Bohorodička, inu středověk.

Další díl našeho putování za mrtvými ale zde zažíváme venku - na hřbitově stojí velká obdélníková kostnice s kostmi jen nahrubo uloženými ve čtyřech přepážkách. Uprostřed delší stěny je ještě kruhová kaple. Myslíme

si nejprve, že barokní, ale upozornění průvodce a posléze pohled na zdivo nás přesvědčuje, že jde asi opravdu o nejstarší zdejší stavbu, ba i ona obdélníková přístavba je asi starší než nynější kostel. Funkci kostnice nabyla kaple až po třicetileté válce, kdy do ní sebrali katolické mrtvé z přilehlého bojiště. Protestantské Švédy zakopali rovnou na poli - dnes je tam takový miniaturní hřbitůvek. Další "materiál" dodala přestavba a rozšíření kostela, při níž bylo třeba část hrobů vykopat.

Když odcházíme, uvědomujeme si, že oproti očekávání jsme zde nashromáždili spíše více faktů nežli zážitků. Scházíme ze strmého kopce okolo skály do Annína. Tam se loučíme s Moravcovými - mají směr právě opačný. My dále pokračujeme autobusem do Sušice. V Sušici obcházíme pamětihodnosti centra, těšíme se ze ztemnělé Otavy, jejích kachen a obdivujeme stále ještě hnědé (v říjnu!) letošní labutě. Objevujeme starý židovský hřbitov na baště přímo u řeky. Obtížení batohy nakonec klesáme do jedné z hospůdek sídlících v goticko/renesančních domech na náměstí a po krátkém obědě vyrážíme na Rabí.

Rabí nás vítá kouzelnou atmosférou v objevivším se nízkém říjnovém slunci. Nemůžeme se vynadávat na kombinaci té nejjihochaššější barokní lidové architektury na náměstí, včetně růžovoučkého kostela u silnice za městem a gotického hradu neobvyklé mohutnosti, jenž se navíc do této selanky zařezává starodávnou výspou s raně gotickým kostelem Nejsvětější Trojice. Jenž hrad je zavřený. V říjnu se otvírá jen v sobotu a v neděli. Nic naplat že kolem jeho hradem bloudí mnoho dalších takových rodin, které hodlaly využít podzimních prázdnin k poslednímu výletu.

Po posledním občerstvení našeho výletu vyrážíme na vlak do Žichovic. Zavazadla jsou nám už pěkně těžká. Možná i proto těsně před cíle zabočujeme ještě na chvíli do uklidňujícího parku žichovického zámečku, jenž nese signaturu dětí: Kluzištěm (nebo je to autodrom?) počínaje, před mateřskou školku a děti sbírající dřeva a starý papír, až k procházejícím se maminkám konče. Bereme to jako pobídku, že na hraně světa mrtvých není možno přese všechno dlouho pobývat a těšíme se na návrat domů.